

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 109: Forslag til lov om ændring af lov om produktionskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område. (Konsekvensændringer som følge af kommunalreformen).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 24/2 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg gør opmærksom på, at efter ønske vil en mindre overskridelse af taletiden blive accepteret, men jeg understreger også, at i betragtning af det fremskredne tidspunkt kan kun en mindre overskridelse accepteres.

Forhandling

Kl. 20.10

Tina Nedergaard (V):

Som følge af kommunalreformen nedlægges amterne, og en række uddannelsesinstitutioner flyttes fra amtsniveau til at være selvejende statslige institutioner. Det giver naturligvis institutionerne en række hensigtsmæssige frihedsgrader, hvilket vi har drøftet ret indgående her i dag, herunder hvordan de vil benytte deres fysiske faciliteter. Men omvendt har det ikke været hensigten, og det er i hvert fald ikke hensigtsmæssigt, at de mange kommende selvejende institutioner ikke skal indgå i de samlede fysiske faciliteter, som vi kan trække på til f.eks. den folkeoplysende undervisning.

Derfor lægger lovforslaget, som vi behandler nu, op til, at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne anvise lokaler i de nye statslige institutioner til f.eks. folkeoplysning, selv om institutionen er blevet selvejende. Samtidig sikrer forslaget, at foreningsarbejde, som hidtil er foregået i amtsligt regi, kan fortsætte i kommunerne, mens det fremover alene bliver kommunerne, som kan træffe beslutning om at yde tilskud til produktionskoler og daghøjskoler. Det amtslige engagement har i forvejen ikke været særlig stort på dette område, og som følge af kommunalreformen er det derfor helt naturligt, at ansvaret for disse uddannelsesområder til fulde lægges over til kommunerne og staten frem for at dele ansvaret mellem tre led.

I det store og hele lægger forslaget op til, at status quo fastholdes på en række områder, hvor kommunalreformen ellers kunne have haft u hensigtsmæssige effekter, og derfor kan vi som helhed støtte lovforslaget.

Carsten Hansen (S):

Man må sige, at i forhold til det forslag, vi lige har behandlet, er det jo et mindre forslag, vi er i gang med her.

Lovforslaget indeholder en række tekniske ændringer vedrørende bestyrelsessammensætning, ændringer på trafikområdet og overførsel af amtsopgaver på folkeoplysningsområdet. Jeg vil godt sige, at med hensyn til de økonomiske overførsler i forbindelse med Det Udvidede Totalbalanceprincip, altså DUT-området, tror jeg nok, vi skal følge nøje, om pengene går til det, de skal. Vi vil i hvert fald bede om en redegørelse for de midler, der er brugt.

Hvis vi kigger på produktionsskoleområdet, må jeg sige, at vi ikke har noget imod, at regionsrådene får repræsentanter i skolebestyrelserne. Men når vi ser på produktionsskolernes opgave og det vigtige uddannelsesområde, de er – de fungerer jo som bagstopper for de unge, der falder ud af erhvervsuddannelsessystemet – så vi gerne, at de var med i den ligelige fordeling for at sikre, at der kom en koordination mellem området og regionerne. Man kunne i hvert fald overveje, om det ikke også var vigtigt at sikre en ordentlig fordeling på produktionsskoleområdet, når vi nu snakker om de nye regioner, og vi synes egentlig, det er mærkeligt, at de ikke er med.

På folkeoplysningsområdet kan jeg se, at man tilsigter status quo. Jeg kan se af de høringssvar, der er kommet fra de folkeoplysende foreninger,

at der måske er tvivl om et enkelt element, nemlig at man i prioriteret rækkefølge skal tildele lokaler. Det kunne der måske gives et tilfredsstillende svar på, så man kan være sikker på, at også de nuværende amtslige institutioner og landsdelsfunktioner kan bruges til folkeoplysende formål for de grupper, vi taler om her. Der er jo mange af de grupper, som har specielle handicap, og for dem er folkeoplysning vigtig.

Så vil jeg påpege, at i forbindelse med hele den kæmpestore forandring af det danske landskab, vi er i gang med nu, er der måske i virkeligheden en overset rolle, som folkeoplysningen kunne udfylde med at sikre og binde sammen osv. Spørgsmålet er, om det egentlig hører hjemme her, men folkeoplysningen er i hvert fald nævnt, og folkeoplysningen har selv skrevet i høringssvaret, at man måske kunne påtage sig den opgave. Det var måske en idé at kigge på, hvad folkeoplysningen i virkeligheden kunne påtage sig i arbejdet med at binde de nye kommuner og regioner sammen.

Om daghøjskolerne og grundtilskuddet fra amterne vil jeg blot sige, at det kommer over som DUT. Daghøjskolerne har det efter de sidste ændringer, regeringen har lavet, meget svært. Jeg er selv næstformand i Arbejdernes Oplysningsforbund, og vi kan se, at vi stort set har mistet 80 pct. af vore daghøjskoler. De er et vigtigt uddannelsesstilbud til mange mennesker, og jeg er lidt ærgerlig over, at de penge, som amterne har brugt på dem, risikerer at ende i huller i vejene og hos ældre og andre gode formål, og at man ikke på en eller anden måde har reserveret midlerne til daghøjskolevirksomhed.

Forslaget her er jo ikke et af de forslag, der afgør, om vi er med i strukturreformen eller ej, men vi vil selvfølgelig se, om vi kan blive imødekommet i de spørgsmål, der foreligger, og vi vil tilkendegive senere, om vi vil støtte forslaget.

Kl. 20.15

Der er et enkelt område, jeg nær havde glemt at nævne, det er administrationen af det, der hedder distriktsforeninger. Deres virksomhed sker i amtsregi i dag, og spejderorganisationer og andre har peget på, at der kan blive nogle problemer med tilskuddet fra hjemstedskommunen, når der er afdelinger i flere områder.

Man kunne måske fra ministeriets side tilkendegive, at der her er mulighed for at få de samme forhold, som man kender i dag. Det er måske et spørgsmål, som vi kan få opklaret undervejs, så vi kan sikre, at spejderorganisationer og andre som f.eks. idrætsorganisationer, der i dag

modtager tilskud via amterne – jeg har selv været næstformand i DIF på Fyn – stadig kan få tilskud til gode formål. Jeg forstår, at forslaget er udgiftsneutralt, og at pengene er til stede, så det skulle vel være et spørgsmål, vi kan afklare undervejs.

Karin Nødgaard (DF):

Det er i forbindelse med gennemførelsen af den forestående kommunalreform nødvendigt med lovændringer af teknisk karakter, i og med at amtskommunerne nedlægges.

Reformen tegner en ny offentlig sektor, hvor kommuner, regioner og stat har hver deres opgaver. Staten fastlægger de overordnede rammer og kommunerne de direkte borgerrettede opgaver, og dermed bliver kommunerne hovedindgangen til den offentlige sektor for borgerne og virksomhederne. Det ser vi i Dansk Folkeparti som et godt skridt på vejen til at gøre tilværelsen lettere for mange borgere, og vi bakker op om reformen, som vi har været med til at forhandle på plads sammen med regeringen.

I lovforslag nr. L 109 foreslås også en række tekniske konsekvensændringer i love på Undervisningsministeriets område som følge af amtskommunernes nedlæggelse og visse amtskommunale institutioners overgang til selveje i statsligt regi.

For Dansk Folkeparti er det væsentligt, at der i lovforslaget tages højde for, at de ændringer, som skal træde i kraft den 1. januar 2007, ikke forringer de forhold, der har været gældende indtil nu. Jeg hæfter mig specielt ved, at der i forbindelse med lokaleanvisning fortsat kan anvises til folkeoplysende virksomhed, selv om lokalerne skifter status til f.eks. selveje i statsligt regi, samt de bestemmelser, der skal sikre, at foreringsarbejdet for børn og unge, som hidtil er foregået på amtsplan, videreføres i kommunerne.

Der har været fremført frygt for, at kommunerne skulle kunne undlade at gøre opmærksom på, hvor der kan findes egnede lokaler uden for folkeskolens rammer. Denne frygt synes ubegrundet, da kommunerne i forbindelse med reformen tilføres yderligere lokaler, fordi de lokaler, der før var amtslige, men nu overdrages til kommunen, vil blive omfattet af kommunens lokaleanvisningsforpligtelse. Der kan f.eks. være tale om lokaler i specialundervisningsskoler og voksenundervisningsinstitutioner.

Folkeoplysningsudvalget får endvidere ansvaret for at offentliggøre en oversigt over of-

fentlige lokaler, og Dansk Folkeparti har i forbindelse med netop dette område lagt vægt på, at der ikke må ske forringelser for det arbejde, der frivilligt bliver udført mange steder i landet. Det skal ikke være tekniske forhold som f.eks. manglende lokaleanvisninger, der skal spænde ben for det videre arbejde.

Lovforslaget rummer også spørgsmål vedrørende produktionsskolernes fremtid. Fremover vil det alene være kommunerne, der yder grundtilskud til produktionsskolerne, i og med at amtskommunerne nedlægges, og hvad angår finansiering af befordringsordningen for produktionsskoleelever foreslås det, at den overgår til staten, hvilket vi synes vil være en god løsning.

Dansk Folkeparti har været opmærksom på, hvilke økonomiske konsekvenser gennemførelsen af lovforslaget har. Vi er bevidst om, at spørgsmålet fortsat er under drøftelse, men vi hæfter os ved, at vi har lavet en aftale med regeringen om, at ændringer i opgavefordelingen i forbindelse med reformen bliver gennemført ud fra princippet om, at den skal være udgiftsneutral, og at pengene følger opgaven.

Dansk Folkeparti ønsker at støtte lovforslaget.

Carina Christensen (KF):

Jeg skal ikke gøre meget for at forlænge debatten på dette fremskredne tidspunkt.

Som det også er fremgået af de øvrige ordførertaler, er der tale om en række tekniske konsekvensændringer i ti forskellige love på Undervisningsministeriets område som følge af, at amtterne nu bliver nedlagt, og at visse amtsinstitutioner overgår til selveje i statsligt regi. I Det Konservative Folkeparti kan vi støtte de ændringer, og vi vil se frem til en konstruktiv udvalgsbehandling, hvor vi bl.a. kan se på nogle af de spørgsmål, som Socialdemokratiets ordfører var inde på. Det kunne da være dejligt, hvis vi, om ikke for alle de lovforslag, vi har behandlet i dag, i hvert fald kunne få et bredt flertal for lovforslaget her, og vi ser selvfølgelig frem til, at det forhåbentlig kan opnås.

Kl. 20.20

Bente Dahl (RV):

I rigtig mange år har der i Danmark været opmærksomhed omkring folkeoplysning, ja, gennem 150 år har vi her i landet haft fokus på dette område. Grundtvig var den første, der tog spørgsmålet op i en større sammenhæng, siden

har mange beskæftiget sig med området, og det er også det, vi gør nu med fremsættelsen af lovforslag nr. L 109.

Er lyset for de lærde blot, spørger Grundtvig, og han svarer også selv: Nej, lyset er ikke for de lærde alene, det er for alle. Lyset er viden, og viden giver magt til at kunne manøvrere i sit liv. Har man viden, kan man vælge til og fra. I dagens Danmark er der ikke særlig mange materielt fattige. De allerfleste har mad, tøj og et sted at være, men der er en alt for stor gruppe, der er fattig på viden.

Lovforslaget, der er fremsat her, giver mulighed for, at mange kan få opdateret deres kunnen, få lært nye ting og videreudanne sig, og det er godt for både den enkelte og alle os andre. Et levende samfund i udvikling har vi først, når befolkningen er i levende udvikling, og et oplyst samfund har vi først, når befolkningens nysgerrighed stimuleres og bliver til viden via uddannelse.

Vi kan være stolte af vores lange, solide tradition for oplysningsarbejde. Men tingene stopper ikke her, for hvis vi stadig skal kunne være stolte, må der arbejdes bevidst med, at vi alle sammen skal have adgang til at uddanne os livet igennem. Vi finder i Det Radikale Venstre, at det er af stor vigtighed for både den enkeltes livskvalitet og samfundets udvikling, at der er mulighed for at skaffe sig ny viden og nye kompetencer livet igennem.

Det fremsatte lovforslag nr. L 109 omhandler produktionsskoler, støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, daghøjskoler etc. etc. Forslaget indeholder overvejende ændringer af teknisk karakter, og ændringerne giver ikke i sig selv anledning til frygt for, at der kan blive skåret ned på det folkeoplysende indhold. I Det Radikale Venstre vurderer vi lovforslaget i sammenhæng med det øvrige lovkompleks.

Anne Baastrup (SF):

Jeg skal ikke på dette fremskredne tidspunkt trække tiden ud, men meddele, at vi tænker os godt om, og så skal jeg i øvrigt sige fra Enhedslisten, at de nærmest er imod lovforslaget.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil tillade mig at konkludere, at det ikke bliver nærværende lovforslag, som vil forhindre et bredt forlig om det lovkompleks, vi behandler i dag, og det takker jeg for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. marts 2005, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.24